

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemán velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 205.

V Ljubljani, v soboto 10. septembra 1887.

Letnik XV.

Ravnopravnost.

Nj. Veličanstvo, presvetli cesar pripeljal se je 4. t. m. v Nitro, da se vdeleži vojaških vaj. Poklonile so se mu razne deputacije, katerim je cesar milostivo odgovarjal. Zlate pa so besede, ktere je govoril ljubljani vladar deputaciji židovske verske občine. „Brezpogojna ravnopravnost v vsakem oziru je zahteva pravičnosti.“ Te besede so pač vredne, da si jih zapomni vsak avstrijski državlján, posebno oni krogi, ki narodom odločujejo pravice.

Iz ust vladarjevih čuli so državljani tolažilne besede, da krona želi ravnopravnost vseh narodov „v vsakem oziru“. V Avstriji ne smejo živeti narodi prve in druge vrste, ne gospodarji in robotniki, temveč vsi morajo imeti enake dolžnosti, enake pravice. „Justitia fundamentum regnorum“ zapisano je nad vratmi cesarskega dvorca na Dunaji. Tega načela drži se naš slavni vladar in želi, da se izvaja v širni Avstriji.

Trditi pa moremo, da se vladarjeve zlate besede ne strinjajo „v vsakem oziru“ z dejanskimi razmerami. Čudno se slišijo vladarjeve vzvišene besede v kraji, kjer gospodari oholi Madjar, kjer zatirani Slovák ne pozná „ravnopravnosti“. Kdo naj našteje mnoga sredstva, s kterimi skušajo Madjari zatreti slovaško pleme?

V pokrajinah onkraj Litave vlada strog absolutizem. Ozrimo se le v najbližjo nam deželo hrvaško, in z nova nam je madjarska politika podobna rudečemu jabelku, čigar sredina je trhla in gnjila. Ko so se Madjari borili za svojo nezavisnost, občudovala jih je ostala Evropa. Ko se sedaj nemadjarški narodi upirajo absolutizmu in zahtevajo ravnopravnost, imenujejo jih izdajalce ogerske države. Kako sodijo Madjari o ravnopravnosti, spoznamo lahko po tem, da so nekteri madjarski listi v svojih poročilih zamolčali vladarjeve besede.

Enako so gospodarili Nemci v deželah tostran Litave do Taaffejeve vlade. Sami so l. 1867 osnovali in sklenili drž. tem. postavé, ki jamčijo vsem državljanom enake pravice. Člen 19. teh postav pa so tolmačili na take načine, da nemški narodi niso poznali „brezpogojne ravnopravnosti“. Nemški stranki zašel je absolutizem v meso in kri, da se v dvajsetih letih niso sprijaznili z onim členom. Uničili

bi radi vso ustavo, da z njo pokopajo tudi člen 19. Presvetli vladar sam imenoval je to stranko „fakcijsko“, s tem pa tudi sedanji vladi dal navodilo, da želi „brezpogojno ravnopravnost v vsakem oziru“. To tudi tirjamo in jo bomo tirjali tako dolgo, da jo dobimo.

Trstenjakova slavnost

v Slovenjem Gradci, 4. septembra 1887.

Povodom Trstenjakove slavnosti došlo je 146 telegramov in 102 dopisa, izmed kterih objavimo naslednja dva:

Velečastni moj Gospodine i vrli pisatelju!

Vi čete skoro doživieti 50 godišnjicu svoga književnoga poslovanja. Ja Vam na toj riedkoj srieči iz svega srdea čestitam. Vi ste u koliko se siećam, u mladosti svojoj nekoliko godina pobavili u Zagrebu. Vi ste sa prvacima našima one dobi u priateljstvu živeli, i preporodu naše narodne prosvete njekim načinom kumovali. Kad se Vi sad poslie pol vieka častnoga i slavnoga Vašega napora, na dobu Vaše prve mladosti obazrete, možebit će žalost obuzeti srdee Vaše jer neki ter neki naših prvih budioea, pregalaca, a Vaših starih priatelja nije se dovio do one visine, na koju ga je prvopčetni žar i zanos za posvetom i napriedkom svoga naroda ovlastio. Mnogi njih sužno je propao, i u prah se zemaljski, po njemu plazi i gmiže da povratio. Nevolja je to velika; jer često puđ padom i propašću prvih zatočnika prosviete, sav se narodni pokret napriedak smete i zaustavi; ali, hvala Bogu, u istini i pravoj prosveti sama božja moć prebiva, kojoj nitko odolieti nemože, za to često i često put biva, do kad se prvi zatočnici istine i pravde, kojoj bi i do samoga mučeničtva vierni ostati morali, sami sebi in svojoj zadači izneviere, istina i pak i pravda za to se nezaustaje, nego se vlastitom svojom silom sve više i više širi, kriepi i novih i novih zatočnika pridobiva. Kad jedan put narodu častna i odvažna poslie davnih tmina i svakojakih muka bila zora zarudi, neima sile na ovom svietu, koja bi joj na put stala, do se do sjaja poludnevnoga dana nerazvije. Vami medjutim, vrli moj priatelju,

na čast i slavu služi, što ste, položiv jednom u prvi mladosti svojoj ruku na plug, Sebi samomu i zdravju Svomu do dan danas vierni ostali, neodmetnao nigda više ruke od plugá Svoga. Tako se i pristopi svećeniku, kad se ujedno u svećenika narodne posvete i narodnoga prava obrati; jer svećenik snagu postojanosti i značajnosti danomice erpi iz onoga presvetoga otajstva, koje je milosrdje božje svemu svietu u viečiti izvor svakoga svetla i života, svake snage i krieposti pretvorilo. Slava Vam dakle još jedan put, i svim Vašim divnim drugovom i surođnikom koji nikad neposrnuše, nego svedj i svedj na prvobitnoj svojoj visini ostadoče, cielomu narodu, osobito pako mladosti našoj na viečiti uzor!

Vi ste, moj mili priatelju, uvijek nekako željeli u miesto prve svoje mladosti, to jest u Zagreb se povratiti, i tu pri najglavnijemu ognjištu naše narodne prosvete, makar u čednijemu položaju, rad svoj prosvetni nastaviti. Ja sam, koliko sam samo mogo o tomu nastojao, ali su svedjer okolnosti jače bile, nego volja i želja moja. Medjutim, prijatelju, sve jedno je, ma mi gdjeodj bili sve jedno ili višji i sjajniji položaj naš bio; jedno se od nas hoće, da ondje gdje nas je Bog postavio i u položaju u komu se nalazimo, zadaću svoju dobro shvatimo i vierno i izvršimo. Često i često put je znak nevriednosti i ništavosti što se ljudi i silom i milom do prvih miesta turaju. Prava kriepost i darovitost uvijek je čedna i umiljata i samo onomu blagoslovljenomu oku poznata, koje božje oko prosvietljuje. Bog medjutim ne sudi po vanjskih okolnosti; nego po duši i istini, i za to se radniku i najčednijemu veli: „Age serve bone et fidelis, quia in paucis fidelis fuisti, super multa te constituam, intra in gaudium Domini Tui“. Sveti ovaj po vanjštini sudi ali hvala Bogu, u poviesti samoj kaj sve ljudske zaviesti i strastvenosti u hladni se grob pokopaju, tada prije ili poslie „božja“ prevlada. Vama, moj mili priatelju, već danas narod naš na sva usta prosiče ono, što će jednom, nadamo se za cielo, Bog sam potvrditi i zapečatiti: O slugo dobri i vierni, zasluga je tvoja velika što si u malenom vieran i postajan postao, ulieti u slavu viečitu, koja će se i u zahvalnomu narodu tvomu dok je vieka i svieta odsivati! Vrli moj priatelju! primite ovo nekoliko rieči iskrene čestitke moje u ime bratske ljubavi, koja nas već odavno u jedno spaja i u ime zahval-

LISTEK.

Spomini na češko potovanje.

Mesec dni je preteklo, odkar so bivali vrli bratje od Veltave na slovenskih tleh. V tistih dneh je „Slovenec“ na dolgo in široko opisoval njihovo potovanje in naznanjal v širni svet, kako veličastno jih slovenski narod sprejema, kjer se prikažejo. Danes pa naj tudi jaz priobčim tukaj-le spodaj par spominov na češko potovanje.

Že odkar se je izvršilo čeho-slovansko potovanje, pazim po naših listih, kedaj prinese kteri kaj o tem, kar menim sedaj-le jaz povedati.

Najpred povem, kaj se je primerilo na Trbižkem kolodvoru peterim Čehom, ki so se tisti ponedeljek vozili z navadnim vlakom. Oné vpraša Onegá na kolodvoru: „Sie, wissen Sie, wann kommen denn eigentlich die böhmischen D.....?“ —

„Ich weiss nicht genau“, odgovori vprašani. Ta ljubeznjivi pogovor pa sliši zraven stoječ Čeh in pravi: „Ich könnte es Ihnen aber ganz genau angeben, wenn Sie ein Bischen weniger grob wären!“

Drug dokaz nemške surovosti pa je take vrste, da ga človek prav teško verjame. Vendar, ker mi je to pravil nekdo, ki je sam slišal o tem govoriti v Beljaku, menim, da ne sme ostati nezabilježeno. Tam ob nečem jezeru jih je stalo več skupaj. Čehi jih zagledavši menijo, da so se tukaj sešli njim na čast. Tedaj jih začno vsi razradoščeni z robei mahaje pozdravljati iz urnega vlaka. Pa glej! Nemci naredé: „Kehrt euch!“ — in jim pokažejo hrbet in — — —

Za vse nemške surovosti pa so bili Čehi — čast slovenskim rodoljubom! — zares bogato odškodovani. S prisrčnimi zahvalami so to tudi javno izražali, pa tudi sicer so to razodevali. Na Bledu n. pr. srečava s prijateljem belo-modro-rudeče oblečeno gospico, ki je imela ob strani napis:

„Čehove“. Seveda jo morava mimogredé pozdraviti. Toraj midva lepo klobučka ali slamnička raz glavo, pri tej priči pa že ona priklonivši se odvrne: „Ziveli Slovenci!“ No, praviva drug drugemu, taci odzdravov pa ne čuješ vsak dan in na vsacem kraji. Škoda res, da izobraženo slovensko ženstvo še vse premalo razodeva narodno zavest v govorjenju. Sicer se pa včasih kar izdajó, kako težko jim je nekoliko minut govoriti slovenski, ne da bi padla vmes kaka nemška beseda ali cel stavek. Tako sem n. pr. sam slišal tiste dni na neki gorenjski postaji, kjer je več odbranih gospic pričakovalo Čehov, da so se opominjale med seboj: Pa le po „kransk“ govorimo!

Če sem komu, ki se zanima za nemško kulturo, slovansko prijaznost in narodno zavest, s temi podatki kaj vstregel, kličem mu: „N a z d a r!“

t. b.

nosti, koju Vam i sav narod, i svaki pojedinac, koji svoj narod iskreno ljubi, duguje.

U ostalom preporučujem se i na dalje Vašoj ljubavi i molitvi

Vaš prijatelj

J. J. Strossmayer,
biskup.

U Diakovu na dan velike Gospojine 1887.

~~~~~
Prečastiti gospod!

Jutro, kakor berem, boste praeoccupando praznovali 70letnico svojega rojstnega dne, in ob enem 50letnico svojega delovanja na literarnem polju.

Častitam Vam iz celega srca, kakor v svojem tako tudi v imenu svojega brata. V duhu združen se z Vami zahvaljujem Bogu za vse dobrote, koje ste v teku svojega življenja prijeli iz njegovih rok, ter ga prosim, naj Vam dá preživeti še mnogo let v dobrem zdravju in vsakovrstnem veselju.

Vem pa, da Vi, kakor sploh, tako tudi pri tej priložnosti, gledate naprej, naprej čez meje tega življenja, in da velikodušnemu Vašemu srcu ne zadostuje minljiva slavnost, ktero človek pripravljati more; ampak da si želite, „ut Deus ipse aliquando sit merces Tua magna nimis“ za vse trude in vse delovanje Vaše. In zato, prečastiti gospod in predragi moj rojak! je in bode ravno to tudi moja želja in moja prošnja za Vas.

Bog Vas blagoslovi; meni pa naj ohrani majhen prostorček v Vašem srci, da se pred Bogom ne-
kterokrat spominjate tudi mene in preteške odgovornosti

Vam

zvesto vdanega

J a k o b a, knezoškofa.

Ljubljana, 3. septembra 1887.

Einspielerjeva slavnost.

(Dalje)

75. Ljubljana. Iz srca domovine slovenske, iz bele Ljubljane kličemo Vam, častitljivi oče, buditelj, nevstrašeni branitelj koroških Slovencev k velečastni slavnosti zlate maše: Bog Vas ohrani, Bog Vas živi mnogo let med vernimi Vašimi sinovi v slavo in čast skupne naše domovine slovenske! Slava Vam!

Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“.

76. Ljubljana. Oče starodavnega Korotana, kličem Vam iz bele Ljubljane kot sosed v Celovci: Bog Vas živi mnogaja leta v prid vsega dobrega! Živeli na srečno svidenje!

Ozbič.

77. Ljubljana. Srebromašniki ljubljanske biskupije 18. avgusta zbrani v Preski in v njihovi družbi jim sošolci svetnega stanu ter prijatelji od blizo in daleč, kličemo starosti slovenskih voditeljev, očetu koroških Slovencev Andreju Einspielerju: Bog ga živi.

Nikolaj Jamnik, svetnik Murnik, baron Cirheimb, vrednik Železnikar, revident Bregar, kurat Knific, župnik Volc, kapelan Zaletel, župnik Rome, župnik Šram, župnik Vidmar, dr. Marinko, kapelan Verbajš, župnik Drčar, učitelj Praprotnik, župnik Ponikvar, župnik Golobič, dekan Razboršek, župnik Prečelj, profesor Zupan, župnik Novak.

78. Ljubljana. Zlatomašniku monsignoru Einspielerju k slovesnemu dnevu kličejo iz globočine sre: Mnoga leta! Slava! Osobitim spoštovanjem

Razpotnik, Jenko, Škerbinec v Višnji gori.

79. Ljubljana. Slavnemu boritelju za vero, dom stoterni: Živio!

Duhovščina Dobrovska: Babnik, Laznik, Marinko.

80. Logatec Dolenji. Vstrajnemu, nevstrašljivemu slavljenemu mnogaja leta! Slaviteljem v Svečah srčen bratski pozdrav.

Dolenje-logaško bralno društvo.

81. Logatec Gorenji. Dokler živimo, hočemo svobodno in častno živeti! V tem duhu deluje današnji naš slavljenec! Bog ga živi še mnogo let! Slava njegovim častilem!

Gorenje-logaško bralno društvo.

82. Lovrana. Očetu koroških Slovencev, vzornemu duhovnu in vzglednemu rodoljubu kliče navdušeno: Bože živi in blagoslovi!

Župan Ivanič.

83. Maribor. In populo haereditabit honorem et nomen illius erit vivens in aeternum. Eccl. 37. 29. Moder človek si pridobiva med svojim ljudstvom čast in njegovo ime bo živelo vekomaj!

Professores Theologiae Marburgensis.

84. Maribor. K veličastni slavnosti koroških Slovencev kliče navdušeno: Bog ohrani Andreja še čvrstega in nevstrašljivega mnogo let trdnega za bran in korist Korotana.

Mariborska čitalnica.

85. Maribor. Slava prvočitelju slovenskoga puka i probuditelju slavenske misli u Koroškoj! Dao Bog svečaru mnogo još sretnih godina a Slovincem in Hrvatom mnogo Einspielerja.

Dr. Milivoj Prepele.

86. Mokronog. Vrlemu očetu slovenskega, starega Gorotana in častilem njegovim kličemo: Slava! *Gerčar, nadučitelj, Pleškovič, poštar, Hrovat, davčni uradnik, Šašelj, osmošolec.*

87. Mokronog. Zlatomašniku, nevstrašljivemu poborniku za pravice slovenskega Gorotana kliče: Slava!

Prof. Steklasa.

88. Motnik. Slavnemu zlatomašniku, vstrajnemu buditelju in nevstrašljivemu boritelju narodovemu mnogaja leta!

Čitalnica.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. septembra.

Notranje dežele.

Slovenski štajarski poslanec *Mih. Vošnjak* interpeloval bo koj začetkom prihodnjega državnoborskega zasedanja naučnega ministra Gautscha, zakaj naučna uprava ni izvršila državnoborskega ukrepa, po katerem bi se bile morale otvoriti za šolsko leto 1887/88 slovenske paralele na gimnazijah v Celji in Mariboru. „Politik“ odobrava Vošnjakovo odločno postopanje.

Na *Moravskem* je narod vedno bolj razdražen zaradi naučnega ministra Gautscha naredbe o srednjih šolah. To nevoljo netijo pa v enomer tudi dopisi iz dobro poučenih Dunajskih krogov, ki malo upanja dajejo, da se bodo šolske razmere obrnile na bolje. „Mor. Orl.“ piše se z Dunaja: „One občine, kojih ni še zadela nemilost naučnega ministra pl. Gautscha s znano naredbo glede srednjih šol in ki upajo, da bo država vzela vsled njihovih prošenj kake šole v svojo upravo ali pa jim dovolila kako podporo ter se bo na to ozirala pri sestavi proračuna za bodoče leto, naj bodo le pripravljene, da jim bo vsaka nada splavala po vodi.“ Tabori vrše se drug za drugim, in ravno sedaj se čuje zopet, da se bo vršil dne 18. t. m. velikanski tabor pri Némčicu na Moravskem. Kot govornika oglašila sta se med drugimi državna in deželna poslanca Rozkošný in Bedniček. Razpravljal se bode predmet: Čeških srednjih šol razmere na Moravskem in najnovejši regulativ naučnega ministra Gautscha.

Zanimiv dopis o *hrvatskih* razmerah objavlja „Köln. Ztg.“, ktere v poglavitnem tako-le opisuje: „Vladi prijazno stranko pričakuje mnogo pritožb nasprotne stranke, kajti vzlic malemu številu opozicijskih zastopnikov v saboru ta stranka ni nikakor med ljudstvom zatrta, dobila je le drugo lice. Prejšnja stranka prava vplivala je pač na prosti narod, a v višjih krogih imela je malo veljave. Sedanja opozicijska Strossmayer-Drašković je veljavna, besede njene so tehtne in zveza njena z Dunajem že zdavno ni več tajnost. Hrvatski ban ima sedaj veliko težavnost stališče. Biskup Strossmayer spodbuja vladi nasprotno stranko z javnim zatrjevanjem, da podpira deželni poveljnik FZM. baron Ramberg opozicijo in da bi ta velemož rad videl, ko bi ban ostavil Hrvatsko. Z drugimi besedami, Strossmayer tolaži Hrvate, da posreduje baron Ramberg med željami hrvatske nasprotne stranke in Dunajskim cesarskim dvorom, ter da je poklican eventualno pokazati banu pot, ki vodi pač iz trojedine kraljevine, a nikdar več nazaj.“

Krakovskemu „Czasu“ poroča se z Dunaja, da bo naučni minister Gautsch začetkom oktobra potoval po *Galiciji*, da se sam prepriča o razmerah tamošnjega šolstva. Upajmo, da koncem tega potovanja ne bodemo čitali po novinah, da je toliko in toliko slovenskih srednjih šol zopet razpuščenih.

Ogerski ministerski predsednik Tisza povrnil se je dne 7. t. m. iz Ostende ter se je med potjo v Budimpešto mudil na Dunaji, kjer se je posvetoval s finančnim ministrom Dunajevskim o mnogih predmetih, o kojih obravnavanja še niso dognana.

Ogerska vlada pogaja se že dlje časa za to, da bi dobila najemnika za kraljevske železninske tovarne, trud njen pa je rodil do sedaj še malo dobrega sadu. Vse te naprave požrle so državnega kapitala blizo osem milijonov, dotične ponudbe pa ne presegajo letne najemnine v znesku 100.000 gl., t. j. v najboljšem slučaju donášala bi glavnicu 1½ odstotkov. Vladi pa ne preostaja drugega, ko sprejeti eno izmed teh neugodnih ponudb, ker v prejšnjih letih, ko je imela Ogerska te naprave v svoji lastni upravi, ni dobivala niti vinarja za obresti, pač pa morala doplačevati letnih 300.000 gl. Vse

to zadevo predložiti mora letos finančno ministerstvo ogerskemu državnemu zboru. To bo voda na mlin opoziciji in ministerstvo slišalo bo marsikaj neprijetnega. Pač uzorno gospodarstvo ošabnega madjarstva!

Vnanje države.

Nekdanji *srbški* metropolit Mihael potoval je po Ruskem, kjer so ga po mnogih mestih prav prisrčno sprejeli. Prispel je v Kijev, kjer bo stalno bival. O tem svojem potovanju izdal bo knjigo.

Diplomacija se že nekaj časa ne gane z mesta gledé *Bolgarije*, posebno pa odkar je Ernrothova mislija zginila z dnevnega reda. Ministerska posvetovanja vrše se dan na dan. Dne 8. t. m. preklealo se je obsedno stanje, in že se delajo priprave, da se ustanove opozicijski listi. Bivši regentje Stambulov, Mutkurov in Živkov dobili so red I. razreda. — Knez sam je v svojem zasobnem življenju veren mož in vnet katolik. Prenarediti je dal kapelico iz dvorane v svoji palači, in ni ga skoraj dne, da ne bi bil pri sv. maši, koje bere duhovnik kapucinskega reda. Necega dne prosil je v Sofiji bivajočega nadškofa Menini-ja, da služi sv. mašo, kar mu je ta tudi radovoljno storil. Zvečer povabljen je bil Menini k pojedini, pri kateri je bil on edini zastopnik duhovskega stanu.

Ruski listi ljuto napadajo *Avstrijo*. Celó Varšavski vladni list, ki je bil v zadnjem času zelo zmeren, razsaja sedaj proti tej svoji sosedni državi. Članki v tem listu pisani so oistro brez ozirov na mejnarodnost. Celó cesarjevičovo potovanje v Galiciji mu je trn v peti. Poljake pa psuje ter jim preti.

V *angleški* spodnji zbornici naznanil je Fergusson, da so *nemški* bojne ladije priplule k Samoa-otokom ter so se iz njih izkrcali nemški vojaki. Temu ugovarjala sta neki angleški in američanski konzul.

Nemški cesar odločil se je, da bo šel k vojaškim vajam v Stettin. Spremljali ga bodo cesarica in princea. Vsled tega razširila se je včeraj zopet vest na borzi, da se bodeta sešla nemški cesar in ruski car. Tudi pritrjujejo odločno Stettinski listi nasproti „N. A. Z.“, da je ta novica resnična.

Francoski minister notranjih zadev preklical je uradno neresnične vesti, ktere so razširjali reakcionarji po deželi, da je poskusno oboroženje le predigra veliki preteči vojski. Orleanistični „Français“ imenuje „N. A. Z.“ obrekovalko, ker je trdila, da je zadeva Ferdinanda Koburškega tudi zadeva orleanizma, in da želi ta zadnji vojsko zaradi tega, da da bi potem ribaril v kalni vodi.

Turške blagajnice so grozno prazne. Posojila Turčija ne more od nobene strani dobiti, ker ne more dati nikake varščine, otomanska banka pa je ustavila svoja plačila, ker je Turčija porabila za-se one dohodke, ktere je odkazala banki kot povračilo za plačo stalnine častnikom in odposlanikom. Pod tem naslovom dolžuje jej Turčija 2.400.000 gl.

Izvirni dopisi.

S Pivke, 8. sept. (Raznoterosti.) Potihnilo je gromenje topov in gosto pokanje pušk ter ljubi mir se je povrnil zopet v Pivško dolino. Skoraj tri tedne je bila vsa gorenja in dolenja Pivka podobna velikemu vojnemu taboru. Na vsak drugi korak si srečal vojaka: pešca, domobranca ali konjika, ter čul trobento z raznimi glasilkami ali zamolkli glas bobna ali vibrano sviranje vojaške godbe. Tri dni pred poslednjim praznikom Mat. B. so bili največji vojaški manevri, tako zvani korni manevri, vpricho nadvojvode Rainer-ja in FML. barona Kuhn-a. Glavni napadi so bili enkrat na Nemškovas, drugič na Slávinski stari grad, tretjič na vas Studenec pri Hrenovicah. Od raznih strani so vojaki pritiskali v svoje določene pozicije in se konečno naskakovaje pomikali proti sovražniku. Gledalcev je bilo vse dni polno na raznih gričih, od koder se je odpiral razgled na posamične oddelke vojaštva. Vseh vkup se je vdeleževalo vojaških vaj 26 batalijonov pešcev, 3 divizije težkih baterij in 1 eskadron ulancev; — blizo 14.000 mož na številu. Po končanem poslednjem manevru je vsa armada na Grobiških travnikih memo nadvojvode Rainer-ja defilovala, in sicer po pol kompanije v eni vrsti. Trajalo je to krasno stópanje blizo tri četrt ure in še celó gledalca nevojaka je pri tem pogledu neko skrivno navdušenje poprijelo in želja, kar med vojake stopiti in iti v boj za slavo prevzvišene česarske rodovine in cele države avstrijske.

Vojaške vaje so dobrota za mesarje, krčmarje in prodajalnice, ker toliko vojakov dosti jedi in pijače potrebuje. Marsikteri omenjenih obrtnikov bo odprl zdaj svojo mošnico in z veselo zadovoljnostjo prešteval čist dohodek — žalibog prekratke — okupacije vojaške. Tudi našim sosedom, Brkinom, bode žal po vojaki, kterim so dosti sadja poprodali.

Veselo se bo pa oddahnil naš kmetič po odhodu vojakov. Imel je velik nered po svojem po-
hištvu, kajti vse pôle, hleve in podstreške so vojaki
porabili za svoja prenočišča. Na polji je marsikteri
krompir, fižol in koruzen storžič poteptan — po
vrtilih pa sadno drevje obrano. Res, da se dobí ne-
koliko povračila za storjeno poljsko škodo, toda
predno pride naš kmet s svojo pritožbo do pravega
kraja, do dotičnega častnika, ki ima cenitev škode
v rokah, naveliča se povpraševati in vse vkup pusti
v miru.

Včeraj in danes so nas vojaki zapustili ter od-
peljali se eni domov, drugi pa v prejšnje ali nove
garnizije. Polk 62., princ Ljudevit Bavarski, šel je
iz St. Petra v svojo domovino na Sedmograško,
97. peš-polk, kralj Milan, pride na njegovo mesto
v Gorico.

Naša Pivška dolina je zdaj že več let zadruga
vsled vojaških vaj popolnoma prevežbana in
vojakom je znan vsak grič, vsak most, vsak mlin,
da, še celó Božja razpela (križi) po cestah in stezah
so v vojaških zemljevidih zaznamovana. Ako Lahe
kaj koža srbí in imajo skomine po naši Pivki, naj
le pridejo, kedar se jim ljubi. Po naših skalah si
bodo glave in noge polomili in zvedeli, po čem je
žefran.

Pri vajah se je tudi nekoliko nesreč pripetilo.
Nekaj vojakov je vsled hude vročine omedlelo in
moralo so jih na vozéh peljati na dotično stanovanje
ali pa v Št. Petersko bolnišnico. Ni čuda, če vojaku
vsled večurne hoje po hudi vročini slabo pride,
zlasti ker je ves obložen. Kako se mora siromakom
še le v pravi vojski goditi! — Po močvirnih tleh
unkraj Gróbišč so nekteri konjiki globoko se po-
greznili in komaj svoje konje dalje spravili. — Po-
veljnik koroške brigade, GM. Butterweck, pa se ni
ponesrečil pri vajah, ampak pred vajami, in sicer
v Postojini, na lepi in gladki cesti. Stvar se je
tako-le dogodila: Ko so se pred manevrom 2. sept.
v Postojini zbirali vojaški poveljniki, vsak na svojem
konji, začne Butterweck-ovega konja muha ščipati
na prsih, konj poseže z glavo doli na prsi, da bi
sitno muho odstranil, pri tej priliki pa se mu za-
plete ustno železje v naprsno jermenje. Jezdec jame
konja nategovati, ta pa z glavo zamotan nazaj se
pomikati. Jezdec še enkrat siloma potegne za vajet,
kar se konj nazaj gredoč izpodtakne in oba padeta
na trdo cesto. — GM. Butterweck tako nesrečno,
da si je levo roko popolnoma zlomil. — Človek je
res povsod v nevarnosti.

Imeli smo po Velikinoči duhovne vaje v Sláviní
in v Knežaku; — prestali smo srečno poslednje tri
tedne tudi vojaške vaje. Čakajo nas zdaj za letos
samó še zimske vaje pod poveljništvom gospé ge-
nerálice burje. Pri duhovnih vajah so nam prigrivali
misijonarji, pri vojaških vajah pekoči solnčni žarki,
jeseni in po zimi pa nam bota dajala sneg in mraz.
Vsemu hudemu privajeni čvrsti Pivčan se tudi teh
neprijetnih zimskih vaj ne vstraši, da ima le kos
polente in par čokcev za ogenj.

Pred koncem še nekaj mičnega. Pri seji odbora
za sprejem Čehov, je predlagal poslanec gosp. H.
Kavčič, naj se Postojina takrat pokaže v popolno
národni obleki, naj izginejo nemške tvrdke po stenah
in se nadomestijo s slovenskimi napisi. Predlog ni
bil popolnoma brez vspeha. Več napisov se je tiste
dni prekrstilo. Tudi predsednik odborov, nadžupan
g. Vičič, je dal napisati na svojo hišo: „Gostilna
pri levu“. Toda zdi se nam, da je ta napis čez par
dni potem izginil in da ga pokriva zopet napis
„Zum goldenen Löwen.“

Iz Čateža ob Savi, 8. septembra. Dne 30. avg.
odšel je od nas v Črnomelj občespoštovani in pri-
ljubljeni g. kapelan in katehet Jak. Pokoren. Bil
je zeló ponižen, vljuden, ljubeznjiv in radodaren
gospod, zato si je tudi pridobil srca vseh, koji so
ga le poznali. Izgubili smo v njem izvrstnega pri-
digarja, podpiratelja občanov v obče, ljubeznjivega
učitelja, dobrotnika šolske mladine, in zvestega, od-
kritosrčnega, najboljšega prijatelja!

Vse je bilo tedaj tudi po pravici lahko tožno
in klaverno, ko se je zvedelo, da nas bode blagi,
iskreni dušni pastir v kratkem zapustil.

V nedeljo, 28. avgusta, se je gospod s krat-
kimi besedami v cerkvi od nas poslovil. Tu se je
videlo, kako je bil od vseh ljubljen in spoštovan!
Zbrano je bilo zjutraj pri maši izvanredno veliko
ljudstva iz domače ter sosednih fará, da se vsak
vsaj v duhu od dobrega gospoda poslovi, ker se je
slutilo, da bode ta dan njegova zadnja propoved v
tukajšnji cerkvi. Bila je brati na obrazu nežne mla-

dine, odraslih ter starih neka tuga, žalost. Po
sklepu izvrstne pridige žalovalo je vse in glasen jok
razlegal se je po cerkvi ter zvonaj nje. Posebno
ginljivo bilo je videti nežno šolsko mladino, kako
je žalovala za svojim dobrim gospodom katehetom!

Tudi globoko v srce segajoč prizor vršil se je
pri sklepu šolskega leta v torek, 30. avgusta. Zbrana
je bila vsa šolska mladina, mnogo starišev in drugih
po sv. maši v šolskem poslopji. Že ko se je g. nad-
učitelj Račič zahvalil blagemu gospodu za ljubezen
in vse izkazane dobrote, se je šolska mladina sol-
zila, kakor tudi vse občinstvo; ko pa g. katehet
nekoliko besed v slovó izpregovoril, bila je žalost
brezkončna.

V priznanje posebnega spoštovanja in časti pa
se je g. Jak. Pokornu priredil dne 28. avgusta
popoldne v sloves sijajen banket, koji bi bil marsi-
komu v čast!

Pri banketu igral je izvrstni domači kvintet —
gosli, flavta, violončel — pod vodstvom gosp. nad-
učitelja Račič-a. Navzoč bil je med drugo od-
lično gospódo tudi krajni šolski nadzornik in župan
g. dr. Ign. Namorš. Zahvalil se je prav pristréno
odhajajočemu g. katehetu Jak. Pokornu za njegovo
izvrstno delovanje v šoli, cerkvi ter zvonanji pouk
ljudstva, naglasujoč, kako visoko spoštuje posebno
duhovne, koji so vneti za pouk in izobraževanje
našega milega naroda.

Da bi bili rajše prihod g. Jak. Pokorna slavili,
kakor da smo se od njega poslavljali, se razume.
Vendar pa smo si v svesti, da smo pokazali, kako
visoko cenimo ponižnega moža, koji je bil z ljud-
stvom in ljudstvo ž njim!

Z Dobrne, 7. septembra. (Naglo ozdrav-
lje nje.) Med številom topličarjev biva tukaj od
dne 27. avgusta gđc. Gizela baronesa Gudenus.

Imenovanka je vsled bolezni že dve leti ne-
prenehoma ležala v postelji. Roke so se ji vedno
tresle, a noge so bile popolnoma neobčutljive, kakor
mrtve.

Sirotica se je v minolem tednu kopala štirikrat.
Ob enem je opravljala devetdnevno pobožnost v čast
preblaženi Devici Mariji. V soboto so jo prinesli k
sv. maši v topliško kapelico, kjer je na nosljah ležec
vzprejela zakrament sv. R. Telesa.

Hitro po sv. obhajilu so se revici udje raz-
grelí. Ko so jo zopet spravili v sobo, se je sama
postavila na noge, bila je — zdrava!

Novica je presenetila topličarje, a da se je ista
brzojavnim potom naznanila raznim rodovincem in
znancem, med zadnjimi tudi mil. gosp. knezoškofu
dr. Zwergerju, tega skoro ni treba še posebič
omenjati.

Domače novice.

(Mil. g. knezoškof) delili so dne 8. t. m. v Ko-
čevji zakrament sv. birme. Popoldne ob 4. uri so
blagoslovili temeljni kamen sirotišnici, kojoj bodo zi-
dali v Kočevji. Cerkvinih obredov so se vdeležili
prečastiti gospodje kanoniki Urbas, Zamejic,
Klun in častni kanonik in dekan Ribniški M.
Skubic.

(„Drobtinice“), XXI. letnik, ki jih je „Kato-
liška družba za Kranjsko“ letos jela nadaljevati na
čast zlatomašniku Leonu XIII. in v spomin pet-
indvajsetletnice smrti Slomškove, so v tiskarni go-
tovo. Na 19 polah velike osmerke imajo veliko,
veliko prelepega poučnega in zabavnega berila.
Spređaj ima knjiga čedno podobo Leona XIII. Ko
bo še knjigovez dovršil svoje delo, pričelo se bo
razpošiljanje. Vsi udje „Katoliške družbe“ prejmo
„Drobtinice“ in vsi tisti, ki bodo do konca leta
1887. vnovič pristopili društvu. Za neude stala bo
knjiga 1 gld. 20 kr. ali 1 gld. 30 kr. po različ-
nosti vezanja.

(Velikošolski shod.) Včeraj ob 3. uri popo-
ludne sešlo se je nad 50 visokošolcev v čitalnici, od
koder so odšli v Gornjo Šiško na Vodnikov dom,
ki je bil krasno ozaljšán. Šišenčanje so jih pozdra-
vili s streljanjem. Vrstile so se napitnice, katerih je
bila najbolj navdušeno vsprejeta štirim koroškim
slovenskim velikošolcem. — Zvečer ob 8. uri pričel
se je komers v gostilni „pri Zvezdi“. Vdeležili so
se ga gg. velikošolci v polnem številu in mnogo
odličnega očinstva, med njim: Veleučeni naš rojak
in vseučilišni profesor gosp. dr. Gregor Krek,
dr. Vošnjak, dr. Ferjančič, dr. Poznik,

dr. Tavčar, dr. Staré, trgovinska zbornica
predsednik Josip Kušar, profesorja Raič in
Podgoršek, dr. Marinko in drugi. Pred-
sednik shodu, g. Marolt, pozdravi zastopnike
slovenskih visokošolcev s Koroškega in Trsta. Gosp.
Kraut zahvali se v imenu Korošcev ognjevitimi
besedami, zatrjujoč, da se koroški Slovenci vzbujajo
in zavedajo svoje narodnosti, o čemur priča koroški
„Mir“ in Einspielerjeva slavnost. Dalje pozdravi
predsednik g. dr. Kreka kot učenjaka in vedno
vnetega rodoljuba. Burni „živio“-klici! Gosp. dr.
Ferjančič napije neomahljivi, značajni in sta-
novitni akademjski mladini.

G. dr. Krek se zahvali na iskrenem, navdu-
šenem sprejemu in pozdravu ter v daljšem govoru
izrazi željo, da sedanji velikošolci ostanejo tudi zna-
čajni Slovenci, ko pridejo v svoje službe, in ne po-
zabijo svojih idejalov, ktere so gojili na vseučilišjih.
G. dr. Bleiweis vitez Trsteniški izrazi veselje, da
sedanji velikošolci goje edinstvo, kar ni bilo ob nje-
govem časi. G. dr. Babnik napije akademiji, g.
dr. Vošnjak društvoma „Sloveniji“ in „Triglavu“
želež, da velikošolska mladina ne zataji v poznejšem
življenji svojih mladeniških idejalov. G. Marolt
napije g. Zabukoveu, ki se je že 48. leta potegoval
za slovenske ideje, kterim je ostal vedno zvest. G.
dr. Marinko priporoča nadopolni mladini géslo,
zvezdo vodnico v vsakdanjem življenji: Vse za vero,
dom, cesarja. Ta zvezda je vodila našega očeta, dr.
viteza Bleiweisa, s tem gésлом si pridobimo boljše
bodočnost. Govorili so še gg.: Kušar, Gestrin,
dr. Tavčar, Zabukovec, dr. Krisper i. dr.
Za vsakim govorom vrstile so se vesele slovenske
pesni. Po Oficijelnem delu razvila se je jako živahna
prosta zabava. Zbrane velikošolce so pozdravili
brzojavno gg.: Iv. Hribar, dr. Celestin in medicinec
Janko Bleiweis vitez Trsteniški. — Danes ob 10. uri
bila je v čitalnici slovesna seja, ktere se je vdeležil
g. dr. G. Krek in 46 velikošolcev. Izmed deveterih
predlogov je najvažnejši g. Kušarja ml., da se v
Ljubljani ustanovi podporno društvo za Dunajske
visokošolce. Predlog je bil sprejet.

(Dramatična šola) prične se v četrtek dne
15. septembra ob 8. uri zvečer v Čitalnici.
Oglasila naj se blagovolijo oddajati v nedeljo 11. t. m.
od 9. do 11. ure popoldne v društvenih prostorih.
(Čitalnica I. nadstropje.)

(Sestra brata ubila.) Z Gorenjskega se nam
piše: Danes sem slišal grozno novico, da je v
Lešah sestra brata ubila. Bil je ta brat, Cajhuv
Jaka, hudodelec, ki je iz ječe prišel, zaradi po-
bojev in drugih hudobij velikrat zaprt. Pretíl je
domá, da bo svojega očeta in druge domače zvezal,
potem pa hišo zažgal. Vsled tega se je moral v
sredo pred Malim Šmarnom pri sodnji v Radovljici
zagovarjati. Ko domú pride, nož potegne, da bi
svojega očeta zaklal, pa nož mu iz rok pade na
tla. Ko se hudobni sin pripogne, da bi nož pobral,
mahne ga sestra s sekíro za vrat, da se nezavesten
na tla zgrudi in umrje v 24 urah! Kakoršno živ-
ljenje, taka smrt.

(Razstava) raznih sv. Očetu namenjenih daril
iz Sekovške škofije odpre se 16. t. m. in bo na raz-
gled 16., 17. in 18. septembra v dvorani škofove
palače od 9. do 12. popoldne in od 3. do 5. po-
poludne. Vstop je vsakemu prost.

(Zdrav okraj) je izvestno Bizeljsko, kjer
so imeli meseca avgusta le jednega samega mrliča,
če prav ima občina 3500 prebivalcev.

(Vojaško založišče) zidalo se bo v Mariboru
s pomočjo prispevka mestne občine na podlagi po-
godbe, ktero je občina sklenila z vojaško višjo
gosposko. Po pogodbi dalo bo Mariborsko mesto
10.000 gld. in pa svet zastonj pri sv. Magdaleni.
Dosedanji vojaški magacin za drvarnico in za svisli
na Koroškem predmestji kupilo bode mesto od voj-
nega erara za 43.000 gld.

(Posnemanja vredna) bo z druga obrt-
nikov in producentev sv. Iliške okolice
v slovenskih Goricah na Štajarskem, ki se ravnokar
ustanovlja. Namen ji je skrbeti, da se bo blago v
domačem kraju izdelano ali pridelano, kolikor mogoče
dobro v denar spravljalo. Mnogo imovitih posestnikov
iz Mariborskega, Lipniškega in Cmureškega okraja
je vže pristopilo k zadrugi. Društvo bo menda svojo
pozornost na to obračalo, da dobi nektère dele vo-
jaškega zalaganja v svoje roke in se tako, kolikor
bo móči, okoristi z dotično ministersko določbo,
ktera tudi malim obrtnikom izdelovanje vojaške robe
dovoljuje, če se izkažejo z zadostno varnostjo in
spretnostjo.

